

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

№ 127 (23056)

2024-рэ илъэс

БЭРЭСКЭЖЪЫЙ
БЭДЗЭОГЪУМ и 17

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

Мажь

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыггеир ышэкIэ лъэкIуатэ

Чэчэн Республикэм икIалэу Грознэм бэдзэ-
огъум и 15-м кыщыублагъэу и 17-м нэс
Кавказ инвестиционнэ форумыр щэкIо.

Ащ хэлажэ Адыгэ Респуб-
ликэр. Павильонэу «Экспо»
зыфилорэм шьолъырым истенд
кыщызэуахыгъ. АР-м и Лыш-
хъэу Къумпыл Мурат пэщэ-
ныгъэ зыдызэрихъэрэ купым
хэтых АР-м иминистрэхэм я
Кабинет и Тхьаматэ игуа-
дзэу Лыхъэсэ Махьмуд, эконо-
микэ хэхьоныгъэмкIэ ыкIи
сатыумкIэ министрэу Шэуджэн
Заур.

Форумым ипрограммэ тегъэ-
псыхыгъэу Адыгэ Республикэм
истенд зэригъэлъэгъугъ Урысые
Федерацием и Правительствэ
и Тхьаматэу Михаил Мишустин-
ым. Къумпыл Мурат респуб-
ликэм иэкспозицие нэлусэ
фишыгъэх. Адыгеим исоциаль-
нэ-экономикэ хэхьоныгъэ фэ-
гъэхыгъэ псалъэ джащ фэдэу
форумым кыщишыгъэ респуб-
ликэм и Лышхъэ.

АР-м и Лышхъэ кызэрэ-
хигъэшыгъэмкIэ, мы аужырэ
ильэси 6-м УФ-м и Президентэу
Владимир Путинырэ хэгъэгум
и Правительствэрэ ялэпылэгъу
ишугагъэкIэ Адыгеим экономи-
кэмкIэ псынIкIэу хэхьоныгъэ
ешы. Гушылэм пае, зэхэубы-
тэгъэ продукциеу республикэм
кыщыхыжырэр фэди 1,9-кIэ,
(2018-рэ илъэсым — сомэ мил-
лиарди 120-рэ, 2023-рэ илъэ-

сым — сомэ миллиард 231,9-
рэ), еж ихэхьохэр фэди 1,8-кIэ
нахьыбэ хьугъэх (2024-рэ илъэ-
сым иапэрэ мэзи 5 проценти
132-м ипсынIлагъэ нэсыгъ);
2018-рэ илъэсым кыщыубла-

гъэу инвестициехэр сомэ мил-
лиард **260-рэ** фэдиш хьугъэх,
проценти 190-м ипсынIлагъэ
нэсыгъ. Илъэсэу икIыгъэм
икIэуххэм нафэ кызэрэшлы-
гъэмкIэ, инвестициехэр сомэ

миллиард **61,6-м** нэсыгъэх.
2024-рэ илъэсым иа 1-рэ мэзищ
инвестициехэр фэди 2,3-кIэ
нахьыбэ хьугъэх 2023-рэ илъэ-
сым джащ фэдэ илъэхъан егъэ-
пшагъэмэ. Мы лъэхъаным ин-
вестице сомэ миллиард 80-м
еху зытефэщт проектхэм Iоф
адашIэ.

Адыгеим и Лышхъэ анахъэу
кыыхигъэщыгъэр **2023-рэ илъэ-
сым инвестициехэмкIэ шьолъ-
ырхэм языхт кыпкыры-
кыхэзэ зэхашэгъэгъэ Лъэпкэ
рейтингым нафэ кызэрэ-
щыхьугъэмкIэ, анахъ гъэхъа-
гъэ зышыгъэ шьолъыр 15-мэ
республикэр зэрахэфагъэр
ары.** Къумпыл Мурат ипсалъэ
кыыхыгъэщыгъэхэм ащыщ
псэолъэшлыным ылъэныкьокIэ
Адыгеим гъэхъагъэу ышыхэрэр.

«Псэолъэшлыным ипсынIла-
гъэ амал кытыгъ илъэси 6-м
кыкIоцI цыфхэр зычIэсыщт
унэхэм яшын фэдищкIэ нахъ

(ИкIэух я 2-рэ нэкIуб. ит).

Адыгеир ыпэкIэ лъэкIуатэ

(ИкIэух).

хэгъэхьогъэнэу — квадрат метрэ миллиони 2-м ехъугъ. Илъэсэу икIыгъэм, зы нэбгырэм телытагъэу къэпIон хъумэ, квадрат метрэ 1,13-рэ ашыгъ. Лъэпкь проектхэмрэ къэралыгъо программэхэмрэ адиштэу 2017-рэ илъэсым къыщыублагъэу псэолъэ 500-м ехъу республикэм щашыгъ ыкIи цагъэ-цэкIэжыгъ. Ащ хэгъэх инженер инфраструктурэмрэ гъогухэм яшырнэ; щагу ыкIи общественнэ чыпIэ 700 зэтырагъэ-псыхьагъ. Мы илъэсым псэолъэ 112-мэ лофшIэнхэр ащэкIох, пстэумкIи сомэ миллиард 27-рэ ахэм апэлухьагъ», — **къылуагъ АР-м и Лышъхьэ.**

Республикэм ипашэ социальнэ лъэныкъомкIэ лофэу зэшIохыгъэ хъугъэхэм афэгъэхьыгъэу къылотыгъ. Гуцылэм пае, 2023-рэ илъэсым икIэуххэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкIэ, дунаим ехыжхэрэм процент 15-кIэ япчъагъэ нахь макIэ хъугъэ, цыфхэм къагъашIэрэр гурытымкIэ илъэс 75,4-м нэсыгъ, 2022-рэ илъэсым елътыгъэмэ, ар зы илъэсрэ мэзи 7-кIэ нахыбэ хъугъэ. Президентым къыгъэуцугъэ пшъэрылхэм къапкъырыкIыхзэ республикэм ихэ-хьоныгъэ епхыгъэ лофшIэнхэр зэрагъэцэкIэхэрэр ащ къыхыгъэщыгъ.

АР-м и Лышъхьэ къызэрилуагъэмкIэ, анахь мэхъанэшхо зэрэтырэ лъэныкъохэм: промышленностымрэ зекIонымрэ язэгъэушъомбгъун республикэм тапэки хэгъэушъомбгъун япхыгъ. Промышленностым ыльэныкъокIэ анахъу зигугъу къэшыгъэн фаер Тэхьутэмыкьое районым цагъэпсырэ промышленнэ паркэу «Инэм» зыфилоэрэр ары. Ащ гектар 200 еубыты. Мы паркыр ухыгъэ зыхъукIэ, хъызмэт зехъаным фэгъэзэгъэ псэолъэ 50 фэдиз къызфагъэфедэн алъэкIышт, ахэм инвестициеу сомэ миллиард 65-м ехъу къахэкIышт, лофшIэнлэ чыпIакIэу мини 10-м ехъу щылэ хъушт.

ЗекIоным ыльэныкъокIэ анахь мэхъанэ зэрэтырэхэрэм ащыщ лыжэхэмкIэ къызщакIухъан

алъэкIышт гъэпсэфыпIэу «Лэгъонакъэ». Ащ инвестициеу сомэ миллиард 60 пэлухъащ. ЛофшIэнлэ чыпIэу мини 2-м нахь мымакIэу ыкIи хъакIэщ номерэу мини 2,5-рэ фэдиз щылэ хъушт. Лъэпкь проектэу «ЗекIонымрэ хъакIэхэм апэгъокIыгъэнымрэ» зыфилоэрэм изэшIохын зэрэдалажьэхэрэм тегъэпсыхьагъэу инфраструктурэм ишIын епхыгъэ лофыгъохэри зэшIуахыштых. Республикэм и Лышъхьэ къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, мы зыгъэпсэфыпIэм амал къытышт зекIоу республикэм къыхэрэр фэдэ пчъагъэкIэ нахыбэ ашы-нэу. НепэкIэ ар зы илъэсым нэбгырэ миллионныкъом нэсы.

«НепэкIэ Адыгеир хэгъэгум ис цыфхэу зекIоным фэгъагъэхэр нахыбэу зэкIолэхэрэ чыпIэ анахь цIэрылуи 5-мэ ахэфагъ. Республикэм къако зышIоигъохэм япчъагъэ нахыбэ мэхъу: мы илъэсым иапэрэ мэзищ зекIоу къыхагъэр процент 30-кIэ нахыбэ илъэсэу икIыгъэм ииджырэ лъэхъан елътыгъэмэ. НепэкIэ республикэм зэхэуытэгъэ фэдэу къылэкIахэрэм зекIоным щыу-бытырэр проценти 2,9-рэ. Илъэс-их горэмкIэ а пчъагъэр анахь макIэми фэдитлукIэ нахыбэ хъушт», — **къыхигъэщыгъ Къумпыл Мурат.**

«ПсэолъэшIыным ипсынIагъэ амал къытыгъ илъэси 6-м къыкIоцI цыфхэр зычIэсышт унэхэм яшIын фэдищкIэ нахь хэгъэхьогъэнэу — квадрат метрэ миллиони 2-м ехъугъ. Илъэсэу икIыгъэм, зы нэбгырэм телытагъэу къэпIон хъумэ, квадрат метрэ 1,13-рэ ашыгъ. Лъэпкь проектхэмрэ къэралыгъо программэхэмрэ адиштэу 2017-рэ илъэсым къыщыублагъэу псэолъэ 500-м ехъу республикэм щашыгъ ыкIи цагъэ-цэкIэжыгъ».

Адыгеим и Лышъхьэ анахъу анализ зытыраригъэдзагъэхэм ащыщ инвестиционнэ проектхэм япхырышынкIэ федеральнэ амалыкIэхэм яшIогъэшхо къызэрэкIорэр. Инфраструктурнэ бюджет ыкIи хэушъафыкIыгъэ казначейскэ чыфэхэм яшIуагъэкIэ джыри зекIоным ыльэныкъокIэ анахь гугъэпIэ инхэр

зэрапхыхэрэ къушъхьэлъэ чыпIэм — ДжэгокIо гъэхъунэм щашышт этнопаркэу лъэпкь щагухэр ыкIи IэшIагъэхэр зы-щагъэхъазырыштыхэр. Промышленнэ паркэу агъэпсырэм иинфраструктури пэлухъащ ахъ-щэм ызыныкъом нахыбэр рес-

ир Азовэ-хы ШыцIэ кластерым зэрэхигъэхьагъэм апае Михаил Мишустиным зэрэфэразэр къыхигъэщыгъ.

Ежь Михаил Мишустинми республикэм ихэбзэ къулы-кхухэм социальнэ-экономикэ хэгъэушъомкIэ лофэу ашIа-

Адыгея» зыфилоэрэми ар къа-тегушылагъ. 2021-рэ илъэсым УФ-м и Правительствэ и Тхьаматэ Адыгеим къызэкIом ахэм дэгъоу защигъэгъозэн амал илагъ.

«Транспорт-логистикэ зэхэ-кIыпIэу тшIырэм амалышIухэр джыри къытыштых стратегическэ мэхъанэшхо зилэ лъэны-къохэм джыри нахь хэгъэушъомкIэ, лофшIэхэмэ кад-рэхэм нахь ахэгъэхьогъэнымкIэ, Адыгеим иэкономикэ тапэки нахь зыкылытэнымкIэ. КIэщакIо тызыфэхъурэ лофтхъабзэ-хэмкIэ шъуишIуагъэ къызэрэтэ-жъугъэкIырэм пае лъэшэу ты-шъуфэраз. Федеральнэ гупчэм-рэ республикэм щыпсэурэ цыфхэмрэ ялэпылэгъу ишIуа-гъэкIэ Адыгеир ицыхъэ зыте-лътыжъу ихэгъэушъомкIэ ыпэкIэ лъыдгъэкIотэшт», — **къылуагъ АР-м и Лышъхьэу Къумпыл Мурат.**

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэ ипресс-къулыкъу къытыгъэ къэбархэмкIэ ТХЪАРКЪОХЪО Сафьет. Сурэтхэр: М. Гордышов.

Проектым текIонымгъэ къыдихыгъ

«Темыр Кавказым ишъолъырхэм язэблэгъэныгъ: ар гъэ-псыгъэ зэрэхъугъэр, хахъо ышIынымкIэ амалыр ыкIи лъэпкь зыкIыныгъэм зэрэфэлорышIэрэр» зыфилоэрэ про-ектым игъэцэкIэнкIэ АКЪУ-м иушэтэкIо куп къэралыгъо ахъщэу сомэ миллионищ къыратыгъ.

Общественнэ-политическэ шIэныгъэ-хэмкIэ зэнэкьокъоу социальнэ ушэтын-хэмкIэ Экспертнэ институтым, УФ-м шIэныгъэмрэ гъэсэнэгъэмрэкIэ и Ми-нистерствэ ыкIи шIэныгъэхэмкIэ Урысые академием мы илъэсым рагъэкIокIыгъэм а проектым текIонымгъэ къыдихыгъ.

«Проектым къыдихэлътыгъэ лофы-гъоу къагъэафэгъэр непэрэ мафэмкIэ

игъу, сыда плэмэ экономикэм ыльэны-къокIэ къэралыгъом хахъо ышIынымкIэ, лъэпкь щынэгъончъагъэр гъэпытэгъэ-нымкIэ макрорегионхэм мэхъанэшхо яI», — **къышIауагъ проектым фэгъэ-хыгъэу шIэныгъэхэмкIэ Урысые ака-демием.**

ПстэумкIи зэнэкьокъум проект 750-рэ хэлэжъагъ, 76-мэ текIонымгъэр къыдахыгъ.

Сабийхэм япхыгъэ IэпыIэгъум къыхэхъо

Проектэу «2024 — 2025-рэ илъэсхэм кIэлэцIыкIухэм ящы-нэгъончъагъэ епхыгъэ Iофтхьабзэхэм республикэм зыщыгъэу-шомбгъугъэныр» зыфилорэр Адыгеим щагъэцакIэ.

Ащ тегъэпсыхьагъэу кIэлэцIыкIухэр зилэ бзылфыгъэхэу чIыплэ зэжъу ифагъэхэм IэпыIэгъу ятыгъэнт къулыкъур зэхашът. Джащ фэдэу джэгукIэ зэфэшхьафхэр зыщыгъэфедэштхэ терапевт ыкIи сенсорнэ кабинетхэр, зыщызэрагъэшIужыгъэ унэхэр кызылэуахыштых.

Адыгэ Республикэм IофшIэныр социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ кIэщакIо зыфэхыгъэ мы социальнэ проектум унагъохэу кIэлэцIыкIухэр зэрысхэм, анахъу етIани щыIэныгъэм чIыплэ зэжъу ригъэуцагъэхэм, IэпыIэгъу ятыгъэныкIэ Урысые Федерацием ишIолыргъэхэм ясоциальнэ проектхэм кыыхэхын епхыгъэ зэнэкъокъоу кIуагъэм текIоныгъэр кыщыдихыгъ.

Ащ ишIуагъэкIэ чIыплэ зэжъу ифэгъэ кIэлэцIыкIухэм IэпыIэгъу ятыгъэныкIэ Фондым ипрограммэу «ЩыIэныгъэр сэгъэлапIэ!» зыфилорэм Адыгэ Республикэр хэлэжъэнэу хъугъэ. Мы программэм грантэу сомэ миллион 15-рэ мин 967-рэ кыдильгътэ.

— Iофтхьабзэхэр пхырыщыгъэнхэм

ИшIуагъэ Аслъан

гухэлъ шхьалэу иIэр жъалымыгъэ хэлъэу зыдзэекIогъэхэ ыкIи бзэджэшIагъэ зыдызэрахъгъэ кIэлэцIыкIухэу чIыплэ кIын ифагъэхэм IэпыIэгъу ятыгъэныр ары. Социальнэ лъэныкъомкIэ икIоу мыухъумэгъэ кIэлэцIыкIухэу ыкIи унагъохэу сабийхэр зэрысхэм япчъагъэ кыкIегъэчыгъэныкIэ ащ фэдэ Iофтхьабзэхэм шIуагъэ кIагъэ, — кыIуагъэ АР-м IофшIэныр социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ.

Демографием ылъэныкъокIэ Iофхэм языхт нахъышIу шIыгъэным пае хэу-

шхьафкыгъэ пшъэрылхэри зэшIуахы. Шъугу къэдгъэкIыжы: кIэлэцIыкIухэр зэрыс унагъохэм IэпыIэгъу ятыгъэным пае лъэпкъ проектэу «Демографием» кыдыхэлъытагъэу илъэс къэс Iофтхьабзэ гъэнэфагъэхэр зэрахъэх. Мы илъэс сомэ миллиарди 6,6-рэ фэдиз республикэм а гухэлъхэм щапIуагъэхъашт. КIэлэцIыкIухэр кызылхъуагъэ зэтыгъоу ыкIи мазэ къэс аратыштым, фэгъэклотэныгъэхэр афэшIыгъэнхэм, кIэлэцIыкIухэм языгъэпсэфыгъо уахътэ тэрэзэу зэхэщэгъэным (ащ кыхуеубытэх

ОсэшIу кыфашIыгъ

В. А. Алмазовым ыцIэ зыхъырэ Лъэпкъ медицинэ уиштIо Гупчэм иIофшIэхэр Адыгеим кьеблэгъагъэх. ЛыкIо купыр республикэм имедицинэ учредженихэм ащIагъ ыкIи ахэм яIофшIэн осэшIу кыфашIыгъ.

Гу-лынфтэ узхэм альэныкъокIэ мы Гупчэр республикэм иупчIэжъэгоу щыт, арышъ, илъэсым тIогъогъо Адыгеим къэкIох. Мы аужырэ IофшIэгъу дэкIыгъоу ялагъэм изэфэхысыжхэм кызызэрагъэлэгъагъэмкIэ, реабилитацие системэр шапхъэхэм адиштэу республикэм щызэхэщагъ. Джащ фэдэу лъэхъаным диштэу операциехэр, стентированиер, шунтированиер тиспециалистхэм зэрашIырэр хагъэунэфыкIыгъ. Джыри тапекIэ аналэ нахъ зытырагъэтын фээ

лъэныкъохэри кыыхагъэщыгъэх. Ахэм ащыщ уз гъэтылгыгъэхэр зилэу диспансер учетым хэтхэм Iоф адэшIэгъэныр.

— Инфаркт зилэр псынIкIэу сымэджэщым кынадгъэсыныр, игъом IэпыIэгъу едгъэгъотыныр зэдгъэшIагъ. Ау джыри гу-лынфтэ узхэм апкъ кыкIыкIэ яунэ исхэу цыфыбэм ядунай ахъожьы. Ахэр уз гъэтылгыгъэ зилэхэу, игъом ззымыгъэIазэхэрэр, диспансеризациер зымыкIухэрэр е врачым кIафитхыгъэр зымыгъэцакIэхэрэр ары. Джа цыф купым джы Iоф адэтшIэн фае, — кыIуагъэ АР-м псауныгъэр кыухъумэгъэныкIэ министрэу МэрэтыкIо Рустем.

Диспансеризацием кыдыхэлъытагъэу аналэ зытырадзэнэу агъэнэфагъэхэм ащыщ Iоф зышIэшъун ныбжыым кыыхуытэрэ хульфыгъэхэр. Бзылфыгъэхэм анахыи хульфыгъэу гу-лынфтэ узхэм арылIыкIухэрэм япчъагъэ фэдигIукIэ нахъыб.

МэрэтыкIо Рустем иIелеграм-накIубгъу

КIэлэегъаджэхэр зэлукIагъэх

КIэлэегъаджэ клубхэм яфестиваль Адыгеим непэ щызэфашIыжьы. Бэдзэогъум и 14-м кыщегъэжъагъэу ХъаджыкIо ар щыкIуагъ.

Урысыем ишIолыргъэ 15-мэ къарыкыгъэ кIэлэегъаджэ куп 25-рэ ащ хэлэжъагъ. ПстэумкIи нэбгыри 150-рэ хуштыгъэх. Херсон хэкум и Геническэ район кыкIыгъэхэри ахэм ахэтыгъэх. Iофтхьабзэм ипшъэрылъ шхьалэр кIэлэегъаджэ IофшIэным кIэу кыыхахъэхэрэр кыыхэгъэщыгъэнхэр ыкIи ахэр лыгъэ-кIотэгъэнхэр ары. Джащ фэдэу гъэсэ-нэгъэм ылъэныкъокIэ щылэ гумэкIыгъо-хэми атегушылагъэх.

Фестивалым кыдыхэлъытагъэу кIэлэегъаджэхэм егъэджен сыхъат гъэшIэгъонхэр афызэхашагъэх, кыушхьэлъэ Адыгеим идэхагъэ арагъэлэгъугъ, ичIюпс саугъэтхэм нэлуасэ афашIыгъэх.

Сурэтыр: кIэлэегъаджэхэм яIэлэIэс-ныгъэ хэгъэхъогъэныкIэ Гупчэр.

Шъусакъ! Адыгеим лъэшэу кыщыфэбэщт

Бэдзэогъум и 16 — 19-м Адыгеим лъэшэу щыфэбэщт. Градус 39-м фабэр нэсыщт.

Ащ фэгъэхыгъэу кытыгъ ошIэ-дэ-мышIэ IофхэмкIэ Министерствэм и ГъэлорышIапIэу АР-м щылэм. Мы къулыкIуым кызызэритыргъэмкIэ, ошIэ-дэмышIэгъэ тхьамыкIагъохэр къэхъунхэ ылъэкIышты, трансформатор подстанциихэр лъэшэу зыплъыхэ-кIэ, цыфхэм ящылэныгъэкIэ мэхъанэшхо зилэ псэуалэхэр зэщыкIонхэ альэкIышты.

Ащ кыыхэкIэу республикэм машIом зыкышIымыштэным нахъ фэсакъынхэ фае. Уц гъугъэр агъэсты, мэхъэм къапэблагъэу машIо ашIы хуштыт, сыда пIомэ цыф псэуплэхэм зэрар къафэзыхын зылъэкIыштыт мэшIошхо-хэр ахэм апкъ кыкIынхэкIэ щынагъо.

Шэжэ лъапI

Инэфи ифаби цыфхэм ахигощагъ

Къызхэлыгъэу, зыщыц адыгэ лъэпкъым ыгу ар ныбжьырэу ишлүшлэгъэ инрэ ицыфыгъэ лъагэрэкIэ илыщт. Зыфаслорэр ильэс 55-кIэ узэкIэлэбэжымэ, бэдзэогум и 15-м, 1969-рэ ильэсым машинэ зэутэкIым ыпкъ къикIэу зидунае зыхуыгъэ БеданэкIо Аскэрбый.

Ар мэкъумэщ хъызмэтым изэхэщэкIохуагъ, СССР-м и Апшэрэ Совет идепутатыгъ, зэлашIэрэ общественнэ IофышIэшхуагъ, Адыгеим изэтэгъаузон мыпшъыжъэу зыкIуачIэ хэзылхъэгъэ цыф.

Революцием илэгъугъ

БеданэкIо Аскэрбый мэзаем и 8-м, 1917-рэ ильэсым Кошхэблэ районим ит къуаджэу Фэдз имэкъумэщышIэ унагъо кыхуыагъ, ны-тыхэм япэрэ сабыигъ. Уахтэр жъызэпеохэм алыгъыгъ. Къэралыгъо хэбзэ уцугъэхэр акъутэщтыгъэх, социальнэ зэфыщытыкIэхэр къэтэджыщтыгъэх, граждан заор, гъаблэр — джаш фэдэ щыIакI хэгъагум илыгъэр. ЩыIэныгъэр изыльэгъукIэу, кIалэм ятэу Къаспот чыжьэрыплъагъ, Совет хабзэм дебгъэштэнымкIэ гъэсэнэгъэр апэрэу зэрэщытым гу лъытагъ, ыкIо закIо зэрэригъэджэщтым пылгыгъ. Ежъ шъэо-жъыери IупкIэу, шIэныгъэм зыфизы-дьеу зэрэщытыр лъэгъугъоягъэп. 1923-рэ ильэсым къоджэ ублэпIэ еджаплэм тым икIалэ чIигъэхъагъ, Аскэрбый еджэ-кIо анахъ чанэу, шIэгъошлү зIлэу зык-игъэлъэгъуагъ. Къоджэ классибл еджа-плэм ыуж Адыгэ педтехникумэу Крас-нодар дэтыгъэм чIэхъагъ, кыуыгъ. ИкIуаджэ кыгъэзэжыи, адыгабзэмкIэ кIэлэегъаджэу, етIанэ еджаплэм идирек-

торэу хуыгъэ, ау мэзищ нахъыбэ те-мышлагъэу, бжыхъэм Аскэрбый дзэ къулыкIум ашагъ. Ащ рагъэкли, Харь-ков дэт дзэ-политическэ училищым еджакIо агъэкIуагъ, ау къежъэгъэ заом зэкIэ кызыпэригъэзагъ.

Заор

Пулемет ротэм иполитрукэу зэошхом хэтыгъ Аскэрбый, ащ дэжым партием хэхъанымкIэ кандидатыгъ. Ау Беданэ-къом изэо гъогу бэ ыкIудыигъэп, Iоны-гъо мазэм, 1941-рэ ильэсым псыхъоу

тхылъ кыратыгъ. Ащ ыуж къалэу Ток-мак (Киргизием) идзэ часть комсоргэу агъэкIуагъ. 1943-рэ ильэсым ишышхъэлэу мазэ иулагъэ елытыгъэу дзэм кыха-гъэкIыжыи, икIуаджэ кыгъэзэжыгъ.

*Апэрэ еджэгъэ-гъэсагъэхэм Аскэрбый ащыщыгъ, щыIэкIакIэр
Ацыфхэм къафэфедэ хуным хуыпхъэу опсэуфэ дэлэжыагъ.
ИгуыцIэ емыпIыжыырэ цыф Iуш дэдагъ. ШIэлъэ-пIалъэу тхъа-
мэтэ IэнатIэри, нэмыкI IэнэтIэшхохэри зэрехъагъэх, цыфхэр зэ-
хишIыкIыщтыгъ, лъэшэу афэгумэкIыщтыгъ, цыфыгъэ шIэпхъэ
дахэ хэлъыгъ.*

Десна зэпырыкIэхээ, улэгъэшхо кыты-рацагъ. ИкIоджэгъоу Тумэ Аскэрбый ЛютIэ ыкIом ихъатыркIэ псаоу къэнагъ, зэуапIэм кыIуихыжыи, медсанбатим нигъэсыгъ. Врачхэм псынIкIэу Беданэ-къом ыльэдакъэ чIаупкIыгъ ыкIи я II-рэ купым хэхъэрэ сэкъатныгъэ зэриIэмкIэ

Ичыгу гупсэ фэзэфагъ

ИкIуаджэу Фэдз кызыэрэкIожъэу фронтовикэу БеданэкIор еджаплэм пашэ фашыгъ. Сьид Iоф фагъэзагъэми, Аскэр-бый гуетыныгъэшхо хэлъэу зэшлүихы-щтыгъ, цыфхэр ылытэу, афэгумэкIлэу

щытыгъ, ежыи уасэ кызыфаригъэшлын ыльэкIыгъ. Аскэрбый цыф гушхо-псее-мыблэжъэу, кыным кымыуфэхэрэм ащыщыгъ. 1944-рэ ильэсым къоджэ кIэлэегъэджэ кызыэрэклор, иадыгэ лъэпкъ кыуыхуыгъэу, къэралыгъо пэщэ-шхоу В. Сталиным зэрэфэтхэгъагъэм игугъу ашыщтыгъ; чэчэнхэр, ингушхэр, бэлъкъархэр, къэрэщайхэр ячIыгу ра-щыхи хъазабэу ащэчынуэ хуыгъэм ильэпкъ шIухуыгъэныр ары БеданэкIор зыпылгыгъэр, псымэр зыфэгъэхъы-гъагъэр.

Къэралыгъом ипашэ уклэлэегъэджэ кызыэрэкло ныбжьыкIэу ащ фэдэ поли-тикэ IофкIэ уфэтхэным акыли лыгъи ищыкIэгъагъ. Мыщ фэдэ зекIуакIэм Аскэрбый лыгу зэриIэр кыгъээнэфагъ, ежыи теубытэгъэ-пытагъэр ишэнэу игъогу рыкIуагъ. Апэрэ еджэгъэ-гъэса-гъэхэм Аскэрбый ащыщыгъ, щыIэкIакIэр цыфхэм къафэфедэ хуным хуыпхъэу опсэуфэ дэлэжыагъ. ИгуыцIэ емып-цыжыырэ цыф Iуш дэдагъ. ШIэлъэ-пIалъэу тхъамэтэ IэнатIэри, нэмыкI Iэнэ-тIэшхохэри зэрехъагъэх, цыфхэр зэхи-шIыкIыщтыгъ, лъэшэу афэгумэкIыщтыгъ, цыфыгъэ шIэпхъэ дахэ хэлъыгъ. Къуа-джэу Фэдз дэтыгъэ колхозэу Лениным ыцIэ зыхъыщтыгъэр я 60-рэ ильэсхэм хэгъагум шаригъэшIэныр, адыгэ лэжъа-кIохэр щысэ афишIыныр, лэжыгъэ бэ-гъуагъэ кыхыжыныр фэукIочыгъ. 1963-рэ ильэсым АдыгеимкIэ анахъ щысэтэхыпIэ колхозэу А. Къ. Беданэ-къор зипашэм Н. С. Хрущевыр щылагъ, адыгэ Iыым илофшлагъ, «ухигъэлъыхъу-хъанэу зэхэщэкIо-ушэтэкIо ин» ыIуи, осэшлү кыфишIыгъ.

Лъэпкъым

щыгъупшэщтэп

ЯкIоджэгъу тхъамэтагъэу, цыфыгъэ ин зыхэлъыгъэ БеданэкIо Аскэрбый зыкIодыгъэр ильэс 55-рэ зэрэхуыгъэм фэгъэхыгъэу бэдзэогум и 15-м къуа-джэу Фэдз шIэжъ-зэхэхэе щылагъ. Ар зигукъэкIыр ыкIи зэхэзыщагъэр Ко-шхэблэ районим и Адыгэ Хасэ итхъа-матэу НэлшIэкIуы Амин. Къуаджэм инахыжъ гъэшлугъэхэр, къоджэдэс-хэр, еджэн-гъэсэнэгъэ, культурэм яло-фышIэхэр, къоджэ администрацием илыкIохэр мыщ хэлэжыагъэх. Аскэрбый ищыIэныгъэ щыц пычыгъохэр, цыфхэм-кIэ зэрэгуйхыгъэ-шъхъэкIэфагъэр, Iо-фымкIэ зэрэчан дэдагъэр къекIопла-гъэхэм кыралотыкIыгъ. Хэгъагъэ зэошхом зэрэхэтыгъэри, къоджэ еджаплэр кы-зэриIэтыгъэри, мэкъумэщ хъызмэтым илахъ ин зэрэхилхъагъэри, пшъэрылэу фагъэуцурэри ыгъэцакIэу кызыэрэрыкIуа-гъэр кIагъэтхыгъ. Унэгъо гупсэф зэри-лагъэр, сабыитфэу агъотыгъэм — Ольгэ, Нурбый, Светланэ, Фатимэт, Мерэм — уяхъопсэнэу, ты-ныхэм акырыплъы-хээ, шэнышлүхэр ахэлъ зэрэхуыгъэр, цыф икIугъэ дахэу щыIэныгъэм зэрэ-хэтхэр кышIагъагъ, ятэу, адыгэ нэгэ къэбзэ дахэ зIлагъэр кызыэрамыгъэу-кIы-тэжыщтым кIагъэтхыгъ. Аскэрбый фэдэ адыгэлIым лъэпкъыр зэрэрыгушхорэр, адыгэхэм ар зэрэщымыгъупшэщтыр къаIуагъ, шъхъащэ фашыгъ. Ары, Беда-нэкIом инэфи ифаби цыфхэм ахиго-щагъ, Iыы шыпкъагъ.

МАМЫРЫКIО Нуриет.

Тэхьутэмыкьое районуры загьэпсыгьэр илэси 100 зэрэхьурэм ипэгьок1эу

Тхыдабэ зыпыль тичыгогьур

Бжыхьэкоежым кышыху-гьэ Барцо Аскэр Исмахилэ ыкьом ищылэныгьэ спортым рипхыгь. 1946-рэ илэсым ар кьэху-гь, Барцо Исмахилэре Загрэтрэ яплэнэрэ клэлэу ар кьафэху-гь. Аскэр гурыт еджаплэм шеджэфэ спортивнэ секциеу зыдэклон зи шылагьэп, физкультурэр языгьэхьышт клэлэгьаджэ ямылэуи кьыхэкьы-щыгь. Спортым узшыпылтын плэкьыштыгьэр Пшызэ узэпырыклэу, Краснодар удафэмэ арыгьэ нылэп. Клэлэхэр ежыерэу футбол ешлэщыгьэх. Физкультурэмклэ клэлэгьаджэу Чамышэ Чэрим еджаплэм кьызылохьэр ары баскетболми, футболми нахь яшьыпкьэу пылынхэ залэкьыгьэр.

Аскэр ыгу кьэкьыжы:

— Адрэ шьэожьыемэ афэдэу сьиджэгуштыгь, ыкли кьэсчыхьэ-щыгь, тфэшлэщтыр тшлэщтыгь, боксыри тыушэтыщтыгь. Илэс 16-м сынэсыгьэу кьызгурылауагь дистанцие клаомклэ чьэныр — спринт зыфалорэр, нахь кьы-зэрэдэхьурэр. Апэ Адыгеим, етланэ Краснодар краим сащы-текьлауагь. Тренер силагьэп, сэр-сэрэу зызгьасэщтыгь. Зэнэ-кьокьухэм сахэлажэ зэхум, тренер эфэшхьафьибэ кьысэ-кьуалэщтыгь, джаушэу нэлуасэ сьифэху-гьагь СССР-м изаслу-женнэ тренерэу Евгений Мар-тьяновым. А лъэхьаным ащ клэлаклэхэр ыугьоиштыгьэх. Сэри купэу зэхицагьэм сыхэфэ-гьагь.

Кьулыкьур зышысхьышт уах-тэр кьэсыгь. Сыдащынклэ мэ-фиш илэу Мартьяновым сьы-клагь, ар кьэбарым щызгьэгьо-загь. Охьтабэ тыримыгьашлэу тренерыр язэгьыгь спортротэу Краснодар дэтым кьулыкьур щысагьэхьынэу.

А уахьтэм кьышыублагьэу шьолырым пае зэнэкоькумэ сахэлажэщтыгь, Ростов бэрэ ахэр щызэхашэщтыгьэх. Ошлэ-дэмышлэу шьлэныгьэм бэ хэху-хьэрэр. Ростов сышылау мафэ горэм сикьоджэгу клэлэу Лыие Аскэр сьыулауагь, ар совет-скэ дзэмэ ахэтэу Германием кьулыкьу щихьынэу щытыгь. Лыием ыцлэ а лъэхьаным зьла-шлэгьагь, советскэ дзэмэ ахэтэу шьхьафит бэнэнымклэ гьэхьэ-гьабэ ышыгьагь, мастер ху-нымклэ кандидатыгь, КПСС-м хагьэхьэагь.

Нэбгыритлум сыхьатитлу нылэп уахьтэу ялагьэр, Аскэр мэшло-кум итлысхьахьын фьэгьэ, арэу щытми, якьэбархэр зэфалота-гьэх. Нэужым, Лыие Аскэр гьэ-хьэгьэшхохэр спортым щышлы-гьэх, шьхьафит бэнэнымклэ Адыгеим щыцэу апэрэу масте-рыцлэр ащ кьыфагьэшшоагь, орденэу «За доблестный труд» зыфилорэм икавалер хьугьэ, физическэ культурэмклэ Адыге-им изаслуженнэ лофышл, Тэху-тэмыкьое районим ицыф гьэ-шуагь.

1965-рэ илэсым ыклэхэм адэж Барцо Аскэр Москва дэт клубэу ЦСКА-м зэрэрагьэбла-гьэрэр зэрыт тхьапэр кьылу-клагь. Бэрэ емыгупшысэу Бжыхьэкоежым щыц клэлэ кьызырыклор хэгьэгуи икьэлэ шьхьалэ зыщиушэтынэу гьогум техьагь. 1966-рэ илэсым кьы-

Зэлашлэрэ тичыгогьу-спортсменым сьидэгушылэзэ, мырэушэу кьылауагь: «Сицкьылу-гьом, ар я 50 — 60-рэ илэсхэр ары, адрэ клэлэцкьылу-хэм афэдэу спорт лъэпкьхэм сафэщэгьагь, ау шьэфэу ахэм сапыллыгь — ны-тыхэм спортыр охьтэ гьэклодклэ а лъэхьаным алытэщтыгь.

щыублагьэу Аскэр ищылэныгьэ Москва рипхыгь, илэси 10-рэ Москва ихэшыпыкьыгьэ коман-дэ хэтыгь, тлогьогьо СССР-м ичемпион хьугьэ, Союзым и Кубок щэгьогьо ежы ышхьэ-кли командэм хэтэуи кьыдыхыгь.

гьэхьазырынымклэ тренерэу апэ лоф сшлэщтыгь. Армейскэ пан-сионатым тычлэсыгь. Джарэу-шэу ЦСКА-м икомандэ илэс 45-рэ сыхэтыгь. Уахьтэр лы-кьотагь, сэри цлэ тедзэу «тэ-тэжыр» кьысфашыгь. Ар

Нэпкьым пэчыжэу ылу-кьмэ, мылэу телыыр нахь пьоклагьэ. Джэгум хэтхэу сабыймэ ар ащыгьупшэщтыгь, нэпкьым лүзэрэгьэхьыштыгьэх. Илэсий зыныбжэ шьэожьыеу игьусэмэ апэчыжэу хьугьагьэр мылым

аужырэм, Лондон щыкьлауагьэм джэрэ медальхэр кьышыдахы-гьагь.

— Ущылэмэ, уатеклошт ыкли кьыптеклоштых. Анахь теклоны-гьэшхор кьызыдэсхыгьэр 2006-рэ илэсым Евролигэм финал, — кьелуатэ Аскэр. — Анахь кьин кьысчыху-гьагьэр, кьы-зыштыстеклогьагьэхэр джа Ев-ролигэ дэдэу 2005-рэ илэсым щылагьэр ары. Ащ лъэшэу сы-зэридзэгьагь, машэу сызэры-фагьэм сыкьыкьыжышэушэушэу сшлэщтыгь, ау кьыкьлэ-кьлорэ илэсым сызатеклом, сыгу кьыхьажыгь, сызэрэгьушэушэу гьунэ илагьэл.

Мафэ горэм массажистэу командэм илагьэр лүкьыжыгь, ычыплэ зи рагьэхьэагьэп. Спортсменмэ саделэщтыгь, зы-щыщыклагьэм массаж афэшлы-щтыгь. Нэужым мединститутым курсхэр кьышысхьыжыгьэх, массажым ишэфхэмрэ физи-отерапиерэ ащ щызэгьэшлэ-гьэх, джарэушэу силоф ащ фэгьээгьэнэу хьугьэ.

Джарэушэу сэ спортыр шлу зэрэслэгьурэм фэдэу, ар зи-клэсэ бзылфьыгьэм синасып еспхыгь. Ар Светлана Суминар ары — атлетикэ псынклэмклэ Москва ихэшыпыкьыгьэ коман-дэ хэтыгь, кьэччэным пыллыгь. 1971-рэ илэсым ар сишхьэ-гьусэ хьугьэ. Тиклалэхэр чьэ-пхыгьэх. Рэмэзан чьыдагьэмрэ газымрэ яинститутэу Москва дэтыр кьыуыгь, унагьо ышлэ, бизнесым пыл, ишхьэгьусэ-рэ ежыррэ яклалэу Русьлан зэдэп.

Типшэашэу Аннэ физическэ культурэмклэ институтыр кьы-ухыгьэу ФСБ-м рагьэблэгьагь, ащ ФСБ-м и Академие кьыуы-жыгь, илэс 27-рэ щынэгьон-чьэнымклэ запасым щылэ под-полковник. Аннэ сабыиш — Алина, Ланэ ыкли Аделинэ илэх, нэнэжэ хьугьахэ, илхьорэльфэу Ромэ ыгуи ыпси хэтлагь.

Илэс 45-рэ ЦСКА-м зыщэ-лажэм ыуж Аскэр, илэсишклэ узэклэлэбэжымэ, кьылэжыгьэ зыгьэпсэфыгьом кьлауагь. Уна-гьом исхэм, иныбдэжэгухэм ыкли ичлыгогьухэм ахэтынэу нахь охьтабэ илэ хьугьэ. Мары, джырэклэ ар ихэгьэгу цыкьлоу Бжыхьэкоежым кьэлауагьэу щыл, Псышлорэ районим ит кьоджэ шлагьоу Шэхэклэй клонэу зегьэхьазыры. Хьыушэу шапсы-гьэмэ якьуаджэхэм, ядунэе дахэ зэригьэлэгьун гухэлэ ил.

Дунаим, Европэм ыкли олим-пиадэхэм ячемпион хьугьэ бэнаклоу Адыгеим исыр маклэп. Ау бжыхьэкоежымэ агу кьэ-кьыжы атлетикэ псынклэмклэ апэрэ адыгьэу СССР-м спортым-клэ имастер ыкли дунаим иче-мпиион хьугьэр — Барцо Аскэр Исмахилэ ыкьор ары. Ащ лъэшэу рэпагьэх.

Тэхьутэмыкьое районим ыныбжэ илэси 100 зышыху-рэм ипэгьоклэу Барцо Аскэр Адыгеим ыкли игупсэ Тэхьутэ-мыкьое районим щыпсэххэрэм афэлалэу ядунай рэхьатэу, на-сыпышлэхэу, ягухэлхэр кьа-дэхьухэу щылэнхэу. «Сызэра-щымыгьупшэрэм пае лъэшэу зэклэхэми сафэраз», — elo ащ.

АК1ЭГЬУ Разиет.

Тэхьутэмыкьуай.

Барцо Аскэр ихьарыныш

Хэгьэгуи исборнэ хэтэу зэнэ-кьокьумэ ахэлажэщтыгь. Фи-зическэ культурэмклэ Малахов-кэм дэт институтыр кьыуыгь, атлетикэ псынклэмклэ тренерэу лоф ышлагь. 1971-рэ илэсым ар Германием щылэ советскэ дзэмэ ахэтэу лэжээнэу рагьэ-блэгьагь. Ащ щылэу зэнэко-кьуми ахэлажэщтыгь, трене-рэуи илэси 5-м клэлаклэхэр ыгьасэщтыгь.

— 1976-рэ илэсым, джыри Германием сышылау, сиспортив-нэ карьерэ ыклэм факлозэ, — игукьэкьыжыкьэм кьапедзэжы Аскэр, — хэгьэгуи щызэла-шлэрэ тренерэу Александр Го-мельскэм нэлуасэ сьифашы-гьагь. Ащ «Аскэр лэпылэгьу хьазыр, ар штэри Союзым зы-дэщэжэ» ралуагьэу щытыгь. Гомельскэм кьэкложынуэу зи-гьэхьазырыштыгь.

Ары зэрэхьугьэри, Герма-нием сыкьыкьыжы, занклэу ЦСКА-м сыхэфэагь. Физическэ

зэрэхьугьэри кьэслотэн. Тико-мандэ хэтыгь Астанин Максим. Ащ сабыл кьыфэху-нэу зэрэ-щытым сышыгьуазэти, бэрэ сыкьлэупчлэщтыгь. Пшэшьэжы-кьызафэху-м, Максим кьыси-луагь: «Зэклэ дэгьу, пхьорэльф уилэклэ лытэ, джы о тэтэжэ ухьугь». Джащ тетэу а цлэ те-дэр кьыстенэнэу хьугьэ. Ащ ыуж «тхыдэм хэхьэгьэ тэтэжэ-клэ» кьысаджэхэу аублагь. Сэщ фэдэу джыри зы «бэгьашлэ» тигьусагь. Ар Юрий Юрковыр ары — 1978-рэ илэсым кьы-щыублагьэу ЦСКА-м игенераль-нэ менеджер. «Тхыдэм хэхьэ-гьэ» гушылэр сэ ащ ыпэкли кьыспатхэгьагь.

Мары ар зэрэхьугьагьэр. 1958-рэ илэсым кьымафэр чьылэ дэдагь. Пшызэ ышхьа-шэу тештыкьыгьэу, ащ тетхэу цыфхэр Краснодар клоштыгьэх. Клэлэцкьылу-хэри ащ ренэу щыдэжэгуштыгьэх. Аскэр я 5-рэ классым а лъэхьаным исыгь.

пхырызэу ригьэжыагь, куо макьэхэр кьэлугьэх. Аскэр ар зызэхехым, нахь благьэу епшылауагь, иджыбэ шьагьэ лужьу зэрилыр ыгу кьэкьыжы, ар кьырихыгь ыкли клэлэцкьылу-м фидзыгь. Зэрэгумэклэрэм кьы-хэклэу ащ лыпытэу шьагьэр адрэм кьыуытыгьэл, ау нэужым зыкьышлэжы, ащ зыкьыфьку-дыгь, илтлүклэ пытэу кьыуы-тыгь. Ащ тетэу шьэожьыер кьыгьэнэжыгь. Аскэр лыгьэу зэрихьагьэм икьэбар цыфмэ зэлашлагь, Краснодар краим игьээтхэм ащышлы кьышыау-тыгьагь, фотоаппаратэу «Сме-на» зыцлэри шлүхьафтынэу кьыфашыгьагь.

Нэужым Барцо Аскэр шьып-кьэ дэдэмклэ тхыдэм хэхьагь. Дунэе олимпиадэхэм пллэгьо-гьо ахэлэжэжэу спортсменхэр зырызых, Аскэр командэм хэтэу 1980-рэ илэсым, 2000-рэ, 2008-рэ ыкли 2012-рэ илэсхэм олимпиадэхэм ахэлэжыагь,

Тхылъ мини 10-м ехъу къатыгъ

Гъэстыныпхъэ шхуантлэр зимылэхэм яцагухэм ыпклэ хэмылэу афещэлэгъэным фэгъэхыгъэ программэм кышцэдэлытагъэхэр гъэцклагъэ зэрэхуэхэрэм шытегушылагъэх ащ фэгъэзэгъэ штабэу АР-м шызэхашагъэм илэгъэ зэхэсыгъом.

Ащ хэлэжыагъэх АР-м иминистрэхэм я Кабинет ипашэу КIэрэщэ Анзаур, ащ игуадзэу Лыхэсэ Махьмуд, шьолъыр Парламентым и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, АР-м экономикэ хэхьоныгъэ-хэмклэ ыкли сатыумклэ иминистрэу Шэуджэн Заур, Iахъэхэлъ обществэу «Газпром газораспределение Майкоп» зыфилорэм ипашэу Екьутэкл Аслъан. Муниципальнэ образованиехэм япашэхэри пэлудзыгъэ шыклэм тетэу кыхэлэжыагъэх.

Екьутэкл Аслъан зэрэцигъэгъозагъэхэмклэ, гъэстыныпхъэ шхуантлэр зимылэхэм ялэу тхылъэу 10929-рэ пстэумкли калэкIахъагъ, газ сетхэм апышлэгъэхэм фэгъэхыгъэ зээгъыныгъэу зыклэхагъэхэр 10239-рэ мэхъу. А пчъагъэм шыщэу шагу 2565-мэ зэрарачэллэщтым имызакъоу, унэхэм аращэнэу ыкли ащызэбгыращынэу зээгъыныгъэ къадашыгъ. Зичлыгу гунапкъэ рацэллагъэр 9118-рэ мэхъу, унэгъо 3376-мэ гъэстыныпхъэ шхуантлэр афатлупщыгъ.

СНТ-р мы программэм зэрэхэхащтхэми мы зэхэсыгъом шытегушылагъэх. УФ-м и Президентэу Владимир Путиным Федеральнэ ЗэлукIэм фиэгъэхыгъэ Джэпсалхэм ар шлокI зимылэ Iофэу зэрэщытыр кышцыхыгъэщыгъагъ.

Гъэстыныпхъэ шхуантлэр зылэкIахъэрэ псэуплэм хэхъэрэ е ащ игъунапкъэ пэблагъэу шыт товариществэхэр ары ащ кыхиубытэщтхэр. Ахэм ащыпсэхуэрэр «социальнэ газификацием» хэлэжъэнхэм пае зэрэзеклоштхэр, тхылъэу агъэхъазырыщтхэр, нэмыклэу ящыкIагъэхэр кызыщилорэ тхылъ Росреестрэм кыгъэхъазырыгъ. Ар зыщыкIагъэхэм мы кыулыкъум интернет нэклубгъо нэлуасэ зыщыфашын амал яI.

Программэм кыхиубытэрэ товариществэу Адыгеим итыр пстэумкли 38-рэ. Ахэр кьалэу Мыекьуапэ, Мыекьопэ, Тэхьутэмькое ыкли Теуцожь районхэм ахэхъэх.

Псэуплэ-коммунальнэ хъызмэтым, промышленностым, нэмыклэхэм япхыгъэ организациехэм гъэстыныпхъэ шхуан-

тлэр зэралэкIахъащт схемэхэр зэрамыгъэхъазырыгъэхэми игугъу зэхэсыгъом щашыгъ. Ащ ыпкъ кыиклыкIэ «догазификацием» ипрограммэ ипхырыщын шьолъырым кышцызтеуцонкIэ шынагъо. Муниципальнэ образованиехэм япашэхэм ащ аналэ тырагъэтынэу афагъэ-пытагъ. 2024-рэ ильэсым ишэкIогъу мазэ и 1-м шомыклэу схемэхэр кьагъэхъазырынхэ фае.

— Гъэстыныпхъэ шхуантлэр цыфхэм алэкIагъэхъэгъэным республикэм ипашэхэм лъэшэу аналэ тет. Мы Iофым хэлэжъэрэ пэпчэ пшьэрылъ гъэнэфагъэ иI. Ахэр хэзыгъэ фэмышъоу агъэ-цакIэхэмэ, Iофшлэнхэр пIапъэхэм ашомыклэу зэшIохыгъэ хъущтых, — кылуагъ Владимир Нарожнэм.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэр

Почтэ къутамэхэм къахэхъо

ИльэситIоу кызыттынэкIыгъэм Адыгеим икьоджэ псэуплэхэм почтэ къутэмэ 30 ащэгъэкIэжыгъэ, офисыкIэу 2 къащызIуахыгъ. Мы ильэсым почтэ къутэмэ 3 агъэцкIэжыщт ыкли почтэ офисэу 4 кызылэуахыщт.

АгъэцкIэжыгъэ почтэ къутамэхэм фэлэ-фашIэхэм ямызакъоу, коммунальнэ уасэхэр ащатын, нахь игъэкIотыгъэу агъэфедэрэ товархэр къащашэфын, япсауныгъэ изытет щауплэкIун ыкли документхэр къащыфыхаутын алэкIыщт.

Шьугу къэдгъэкIыжын: мы ильэсым мэкъуогъум Дунэе экономическэ форумэу Петербург шыкIуагъэм АР-м и Лыхъхъэу КъумпIыл Муратэу Урысыем и Почтэ игенеральнэ пашэу Михаил Волковырэ зээгъыныгъэм шызэдкIэ-тхагъэх. Ар зыфэгъэхыгъэр Адыгеимрэ Урысыем и Почтэрэ азыфагу ильыщт зэдэлэжъэныгъэр, республикэм почтэ зэлхыныгъэм иамалхэр нахь икьоу кышцызфэгъэфедэгъэнхэр, фэлэ-фашIэхэм япчъагъэ хэгъэхъогъэныр, цыфхэмрэ бизнесимрэ апае электрон сервисхэр нахь игъэкIотыгъэу гъэфедэгъэнхэр ары.

Адыгеим ипашэхэм тапэкли аналэ зытырагъэтыщтыр почтэм инфраструктурэ нахьышIу шыгъэныр, зигъо Iофыгъоу кьэуцухэрэм язэшIохынкIэ Iэпылэгъу ятыгъэныр ары. Ащ ехылагъэу КъумпIыл Мурат кышцилагъ Урысыем и Почтэ и Мафэ фэгъэхыгъэ Iофтхьабзэу бэдзэогум и 14-м шылагъэм. А лъэхъаным анахь хъупхъэу зипшьэрылхэр зыгъэцкIэхэрэм кьалэжыгъэ тынхэр аратыжыгъагъэх.

Предприятиехэм ягъэIорышIэн Адыгеим шызэхашэщт

Урысые Федерацием и Президент и Указэу N 590-р зытетэу 2024-рэ ильэсым бэдзэогум и 11-м кьыдэ-кIыгъэм тегъэпсыхъагъэу пшьэдэкIыжъэу ахьырэмклэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэхэу «Силган Метал Пэкаджинг Энем» ыкли «Силган Метал Пэкаджинг Ступино» зыфилохэрэм ямылыкъу игъэIорышIэн пIэлэ гъэнэфагъэклэ Росимуществом фагъэзагъ.

Ащ фэдэ унашъо зыкIаштагъэр предприятиехэм ялофшлэн зыпкъ итыным, IофшлэпIэ чыплэхэр кьэгъэнэжыгъээнхэм, гъомылапхъэу консервацие ашыгъэхэр зэрылыщтхэр кьыдэгъэкIыгъээнхэм апай. Сыда пIомэ зыкIыб кьытфэзыгъэзэгъэ хэгъэгухэр ащ фэдэ Iофтхьабзэхэм ахэлэжъэхэрэп, ащ кыхэхэлэу ахэм ялофшлэн кызытеуцауагъ.

Гъомылапхъэхэм якьыдэгъэкIынкIэ, ахэм яконсервациекIэ ыкли Урысые

Федерацием ишьолъырхэм ягъомылапхъэ бэдзэрхэм ащылуэгъэкIыгъээнхэмклэ шьолъырхэм зэшIуахырэ Iофым а предприятиехэм ялофшлэн изы Iахъэу щыт.

Ащ кыхэхэлэу Iахъэхэлъ обществэу «Адыгэ Республикэм ихэхьоныгъэклэ корпорациер» зыфилорэр предприятие-хэм ягъэIорышIэн кыхэхэлэжъэгъэным иамал хэлпэх. Нафэу зэрэщытымклэ, а корпорацием иакциехэр зэкIэ Адыгэ Республикэм иех.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 296-р зытетэу «Къэралыгъом ыгъэнэфэрэ уасэхэм якъэралыгъо уплэкIун фэгъэхыгъэ Положением ехылагъ» зыфилоу 2021-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 23-м кьыдэкIыгъэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм ехылагъ

Федеральнэ законэу N 248-р зытетэу «Урысые Федерацием къэралыгъо уплэкIуныр зэрэщызэхэшагъэм ехылагъ» зыфилоу 2020-рэ ильэсым бэдзэогум и 31-м кьыдэкIыгъэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм ехылагъ» зыфилорэм ия 52-рэ статья тегъэпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ышIыгъ:

1. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 296-р зытетэу «Къэралыгъом ыгъэнэфэрэ уасэхэм якъэралыгъо уплэкIун фэгъэхыгъэ Положением ехылагъ» зыфилоу 2021-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 23-м кьыдэкIыгъэм мыщ фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1) пэублэм хэт гушылэхэу «Федеральнэ законым кызырилорэм тетэу къэралыгъо ыкли муниципальнэ уплэкIунхэр зэхашэх» зыфилохэрэм ачыплэкIэ гушылэхэу «Федеральнэ законэу N 248-р зытетым кызырилорэм диштэу» зыфилохэрэр тхыгъэнхэу;

2) гуадзэу илэм мыщ фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

а) я III-рэ разделым:
— ия 16-рэ пункт мыщ фэдэ гушылэхэр хэгъэхъогъэнхэу: «зы ильэсым нахьыбэ тырамыгъашIэу;
— мыщ фэдэ кьэлукIэ зилэ я 20 — 21-рэ пунктылэхэр хэгъэхъогъэнхэу:
«20. УплэкIуныр зыфызэхашэрэм фытыныгъэ иI профилактикэ Iофтхьа-

бзэхэм язэхэщэнкIэ лъэлэу тхылъыр алэкIыгъэхъанэу.

21. Федеральнэ законым ия 52-рэ статья ия 11 — 13-рэ Iахъхэм атегъэ-псыхъагъэу уплэкIокIо кыулыкъум иллыкIо профилактикэ Iофтхьабзэхэр зэрехъэх.»;

б) гушылэхэу «шьолъыр уплэкIунхэр» зыфилохэрэр гушылэхэу «къэралыгъо уплэкIунхэр» зыфилохэрэмкIэ зэблэху-гъэнхэу;

в) гушылэхэу «уплэкIокIо кыулыкъу-хэм яунашъохэм япхыгъэ тхьаусыхэ тхылъхэм язэхэгъэуцон» зыфилохэрэм ачыплэкIэ гушылэхэу «кыулыкъу гъэнэ-фагъэхэм алэкIагъэхъэгъэнхэр» зыфилохэрэр тхыгъэнхэу;

г) гушылэхэу «къэралыгъо уплэкIунхэр» зыфилохэрэм ачыплэкIэ гушылэхэу «муниципальнэ уплэкIунхэр» зыфилохэрэр тхыгъэнхэу;

д) «уплэкIокIо кыулыкъухэм ялофшлэн кыкIэклорэ шуагъэм» зыфилорэ гушылэхэм ачыплэкIэ «Iофэу зыфэгъэза-гъэхэм елгытыгъэу зэфэхьысыжъэу ашыгъэхэр» зыфилохэрэр тхыгъэнхэу.

2. Официальнэу кызыхаутирэм иужмы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэу КIЭРЭЩЭ Анзаур кь. Мыекьуапэ, бэдзэогум и 1, 2024-рэ ильэс N 97

СССР-м инароднэ артистэу Махмуд Эсамбаевыр кызыхъугъэр ильэси 100 мэхъу

Къашъор — ищыІэныгъэ иныгъ

Чэчэным шыщэу, шаплугъэу Махмуд Эсамбаевыр бэдзэогум и 15-м, 1924-рэ ильэсым кэхъугъ. Ильэси 3 ыныб-жыгъэр къашъоу зырегъажэм.

Къоджэ ублэплэ еджаплэм щезыгъэ-джэгъэ урыс клэлэегъэджэ бзылфыгъэу Дора Васильевна чыплэ изэгъэн зымылэкырэ еджэкло цыклым пае ыло-щтыгъ: «Ыпкына-лына пэпчэ къашъо, уфэуццэ дэд». Ежъ Махмуд еджэным пылгыгъэп, ау ордэ мэкъамэу зэхихы-рэ пэпчэ ыгу кыделэу кыдешлэщтыгъ. Нахъ такыр хъугъэу ащ иклэлэегъэджэ бзылфыгъэм риложыгъ: «Сэ къашъо-клошхо сызыхъуклэ, усчыгъупшэцтэп ыкли сиконцерт укэклонэу егъэблэгъэ тхылъ кыостыщт».

1939 — 1941-рэ ильэсхэм Грознэм дэт хореографическэ училищым щеджагъ ыкли Чэчэн-Ингуш къэралыгъо ансамблэм хэтыгъ.

Зериуагъэуи хъугъэ, Махмуд Эсамбаевыр къашъокло кызырыкыуагъэп, ащ дунэе лъэпкэ къашъо зэфэшхъафхэр зым нахы адрэр нахъ дэгъужыу кышлыщтыгъэх. Ыпкына-лына пэпчэ къашъом фэлорышлэщтыгъ. Хьалэмэт дэдэу кышлыщтыгъэр индийскэ къашъоу «Золотой Бог» зыцлэр ары. Ышхъэ — дышхъэ танджым фэдэу кыпышлэтыкы-щтыгъэр цэф дышхъэшо шлэтым хэшлы-кыгъагъ, ежыыр плоныш — ошъогум кхехыгъэм фэдэу, музыкэм псынклэу, псынклэу дэхъарзэщтыгъ; къашъор — идунэе шыпкыагъ.

Махмуд Эсамбаевыр я XX-рэ ллэшлэ-гум ия 80-рэ ильэсхэм Мыекыуапэ къэклогъагъ ыкли Адыгэ музыкальнэ училищым иунэшхо концерт программэ гъэшлэгъон дэдэ кыштыгъагъ. Къашъо пэпчэ зие лъэпкыым игъэпсыклэ-шлыклэ диштэрэ шъошэ зэфэшхъафыбэр ащ шыгъэфедэгъагъ. Ежыыр бжышлоу ищы-гъэу, (адыгэ) лъэпкэ хъурышъо пэлэ лъагъэу къеклупэу шыгъым зэрэиным нахъ ин кыпщигъэхъуштыгъ. Иконцерт ушъэгъагъ; ащ фэдэ искусствэ лъагэр зыхэклутэгъэ концертыбэ плэгушты-гъэп. Концертыр кызаухым, цыфэу кыфэклауагъэхэу, еплыгъэхэм «тхъа-шъуегъэпсэу» къарилуагъ; упчлэу ратыгъэхэм игуапэу джэуап клэклэ занклэхэр къаритыжыгъэх. Сыгу къэ-кыжы мыхъамелэу нэбгырэ пэпчккэ нахъ уасэ зилэр гушхъэгъомылэр арэу кызызерилогъагъэр. Мафэм ежъ ышхырэр зэрэмаклэр, ащ ахъэшхуи зэрэтемы-кыадэрэр — чапыч 40-р фикыоу кызыз-ерилогъагъэр счыгъупшэрэп.

Махмуд Эсамбаевыр зэрэшлоигъо шыпкыэу дунэяцлэр зилэ къашъоклошхо хъугъэ. Хэгъэгъу зеошхом ильэхъан ниб-жыклагъэми, тлэсэу шысыгъэп, тидзэхэм ягъэлсэфыгъо такыкхъэм агу кыдзэ-щэрэ дзэ бригадэм хэтыгъ, ыпакъуи къаулэгъагъ. Махмуд ятэ зыкли фэягъэп иклалэ къашъуакло хъунэу, ау хэти ынэ-тлэгъу итхагъэм локлэ, клалэр чэчэн лъэ-пкыым ыцлэ рязыгъэлэщт дунэе къашъо-клошхо, искусствэ лъагэм ильэоянэ анахъ

Зэуыгъэ кыбарлыгъэс аналхэр

лъагэ теуцощыр арыми ащ дэжыым хэти ышлагъэп. Уахътэр, уахътэр! Ащ фызэшломыкли, ымыгъэунэфи шылэп — лъэпкэ къашъохэу дунаим тетхэр икласэу, ильаплэу кышлыщтыгъэх М. Эсамбае-вым. Аужыпкэм, Театрэхом иартист шхъалэу лэф щилэнэу зырагъэблагъэ-

ми, кыуагъэп. Мы дунэешхом цыф лъэ-пкыбэу шыпсэхуэрэм аготыгъ, ахэтыгъ, фэльэкырэр сьдигъуи афишлагъ. Зыщыщ чэчэн лъэпкыыр ащ непэ рэгущо.

МАМЫРЫКЪО
Нуриет.

Шъуналэ тешъудз!

Фабэм чыер кышъуегъэклымэ

Мэфэ фабэхэм чыер кыоклымэ, ащ сьдэуцтэу уфы-рикыушта? Врач-эндокринологэу Аделина Муртазинам «Урысые гъэзетым» кыфилотагъэм шъуштыгъэгъуазэ.

Жьоркыи зыхъуклэ, пкышъоолыр хы-лэз мэхъу. Ащ фэдэ уахътэм чаныгъэу хэлъыр членэ температурэу илэн фаер ыуэхумэным фэшл. Врач-эндокринологым шысэ заулэ кыкыгъыгъ мэфэ фабэхэм учыенэу уфаеу зыклэхурэмклэ. Апэрэм-клэ, учыиэтэным пае пкышъоолым клочлэ тедзэ ишыклагъ. Ар имыкыун ыльэкышты. Етлани ичаныгъэ ащ егъэмаклэ фабэу хэты хъугъэм кышчыгъэклэным пае. Джыри ушхъагъу хъун ыльэкыштыр

псыр кызырэхыкылэрэр ары — фэбэ дэдэ зыхъуклэ, цыфым пклантлэр бэу кхехы. Тлэклэ нэмылэми псыр зычлэн-клэ, ар чыиенэу фаеу, къарыу имылэу, ыжэ клоцлэ дэгъушхыкылэу, ышхъэ къэу-назэу хъун ыльэкышты. «Ащ фэдэ зыхъу-клэ, лъэтемытэу псы тас уешъон фае», — хигъэунэфыкыгъ врачым.

Цыфыр зышчыерэмрэ зышымыччы-ерэ уахътэмрэ джащ фэдэу фабэм эщигъэкхонхэ ыльэкышты. Ащ нэмыклэу тыгъэм инэфынэрэ ультрафиолетовэ нэбзыимрэ цыфыр къарыунчъэ ыкли чыианпхэ ашлын альэкышты.

Мэфэ жьоркхэм чыиэм узэрэбэнышты шыкылэхэр Муртазинам кыгъэнэфагъэх:

- икыоу псы уешъоныр;
- анахъ зышчыфэбэ уахътэхэм тыгъэм ухэмытыныр;
- тыгъэм ушызыухъумэщт шыгъын зышчыплэныр, пшхъэ ухъумэгъэныр;
- унэ чыиэтэгъэхэм зашчыгъэпсэ-фыныр.

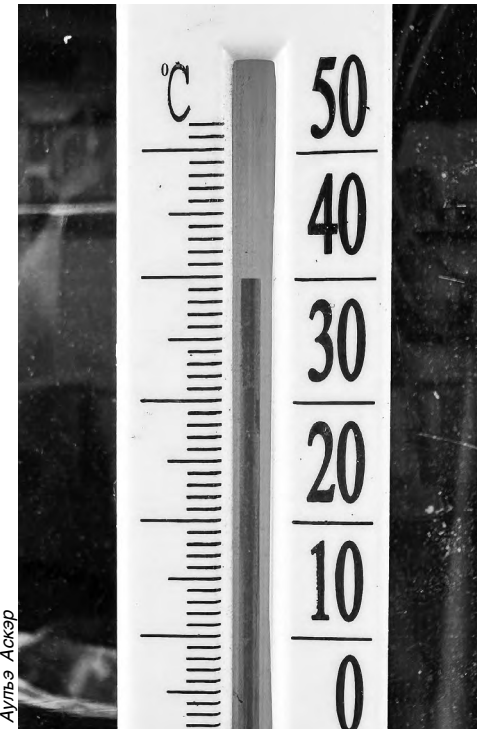
«Мафэм псы литри 2 — 3 ипшъун фае, ау ар зэлытыгъэр уищылэныгъэ зэрэбгъэпсырэ шлыклар, уишаныгъэ зыфэдишыр ары. Шъон пытэхэмрэ ко-феинымрэ пкышъоолым псыр нахъ чыирагъанэ, ащ пае ахэр нахъ бгъэмэ-клэнхэ фае мэфэ жьоркхэм», — кы-луагъ Аделина Муртазинам.

Псы нахыбэу зыхэт шхыныгъохэр къэбгъэбэкхэмэ нахышлоу ащ елыты — пхъэшхъэ-мышхъэхэмрэ хэтэрыкл-хэмрэ: хырыбдыр, нашэр, нэшэбэгур ыкли помидоры.

Эндокринологым кызызериорэмклэ,

Іашына Астъан

Аульэ Аскэр

электролитхэр пкышъоолым хэкыхэ зыхъуклэ, шынагъо гум, жъэжыехэм лэф зэрэшлэрэм кышчыгъэклэнклэ. Каль-цимрэ магниимрэ ишыклагъэх лып-цэхэмрэ нервхэмрэ, гум, нэмыклэхэм тэрэзэу лэф ашлэным пае. Электролит-хэр имыкыухэ зыхъуклэ, джащ фэдэу нервнэ системэм кхехыльэкы — цыфхэм агу изэрэщыт зэхыокы, мычы-ешъухэуи мэхъух, фэци къахэхъан ыльэкышты.

Врачхэм бэрэ хагъэунэфыкы фэбэ дэдэ зыхъуклэ кондиционерхэмрэ псы чыиэхэмрэ ягъэфедэн фэгъэхыгъэу — температурэр псынклэу зызэпхыокы-рэм, кыогоощт. Пкышъоолым зиухъу-мэжынымклэ кыуачлэу илэр ащ чыирегъ-анэ ыкли вирусхэмрэ бактериэхэмрэ нахъ псынклэу кыпэхъэх.

Псауныгъэмклэ гумэкыгъо шъуилэ хъугъэмэ, ащ изэтэгъэуцожын зилофшлэн-хэм зафэжыугъаз.

Къэбарыр хэуыным
фэзыгъэхъазырыгъэр
МЭШЮДЗ Саид.

Уголовнэ Іоф кыфызэлъахыгъ

Урысые Федерацием щамыдэрэ дунэе террористическэ организацием хэтэу, Гупчэ Азием кыкыгъэу, къалэу Мые-кыуапэ дэт православнэ чылысым идин Іофышлэхэмрэ икыэрэгъулхэмрэ зыуклын мурад зилэгъэ террористыр Мыекыопэ къэлэ хыкумым ыгъэтлэсыгъ. Ащ фэгъэхыгъэу кытыгъ Адыгэ Республикэм ихыкумхэм япресс-къулыкыу.

Ыпккэ кызыратыгъагъэу, щынэгъон-чъэнымклэ федеральнэ къулыкыум ило-фышлэхэм террористым игухэлъ бзаджэ — чылысыр кыгъэонэу фэягъ — кы-дагъэхъугъэп.

Пстэуми апэу ащ чыплэм дэгъоу нэлъуасэ зыфишлыгъагъ, къзон зыльэкышты пкыгъгори ежъ-ежыырэу ышлыгъагъ. Терактым зызэрэфигъэхъазырыгъэмклэ ащ уголовнэ Іоф кыпагъэтэджагъ. Іо-ныгъом и 10-м нэс ар алыгышты.

Столкыу теннисыр

Хагъэунэфыкырэ чыпипл кыдаыхыгъ

Адыгэ Республикэм итеннисистхэр кьалэу Кореновскэ щыклогъэ зэнэкьокьум хэлэжыагъэх ыкйи чыпипл кыщыдаыхыгъ.

Глоба Сергей Яков ыкьом ишлэжъ фэгъэхыгъэ зэлухыгъэ зэнэкьокьу Кореновскэ кьэлэ псэуплэм щыкыуагъэхэм чыпипл спортсменхэм афэшъафэу, станицэу Выселки, кьалэхэу Мыекьуапэ, Лэбэлэ ыкйи поселкэу Яблоновскэм кьарыкыгъэ клэлэ-цыкылухэр хэлэжыагъэх. Адыгэ Республикэр шъэожьиитурэ пшъэ-шъэжыищырэ кьагъэлъэгъуагъ. Ильэси 9, 11 ыкйи 13 зыныбжъ купхэм ахэр щанэкьокьугъэх.

Мыекьуапэ щыщхэу Артем Вариводинрэ Бзаго Дамиррэ теклоныгъэхэр кыдаыхыгъэх. Ирина Славновам гурыт ныбжъ купым ятлонэрэ чыпипэр кыщы-хыгъ, анахыжъхэр зыхэт купым ящэнэрэ щыхъугъ Яблоновскэм щыщ Виктория Колгановар.

Тапэкйэ ахэр Урысые зэнэкьокьухэу «Урысыем инеушърэ маф» зыфилоу Мыекьуапэ щыклогъэхэм ахэлэжъэщтых. Турнирыр столкыу теннисымкйэ федерацием ипрограммэ хэтэу шьолпыр зэфэшъафхэм ащырагъэклогы. Зэнэкьокьухэр шышъхъалум и 20-м кыщыублагъэу и 25-м нэс-клогъэх.

Гандболыр

«Адыифым» икомандэ агъэлъэшыгъ

Адыгеим ибзылъфыгъэ гандбол командэу «АКЪУ-Адыиф» зыфилоуэм изыгъэпсэфыгъо уахътэ ыухыгъ ыкйи суперлигэм хэхьэрэ командэхэр зыщызэнэкьокьущтхэ Урысыем ичемпионат зыфегъэхъазыры.

Бэдзэогум ыклэхэм анэс зыгъэхъазырынхэр кьэлэ паркым ишьолпыр, стадионым ыкйи Мэздахэ идэклогыпэхэм ащыклогът. Командэм зэхьокыныгъэхэр фэхъугъэх. Ащ нэбгырищ хэ-кыжыгъ: линейнэу щытыгъэ Валентина Томилинар, ар ЦСКА-м хэхъажыгъ, Екатерина Голуновар ыкйи Виктория Мещеряковар. Голуновар илъэсыкйэ ешлэгъум «Пшызэм» щешлэшт, Мещеряковам зызыдигъэзэщтыр кьэнэфэгъэп. Тренерхэр кьэнагъэх, командэм ипашэр Наталья Дерепаско — ыпэкйи фэдэу ар тренер шъхъалэу щытышт.

Адыгеим икомандэ кьэзыгъэлъэгъоштхэм кьахэхъуагъ. Алина Тишинар, ар «Ставропольем»

пэрытэу щешлэщтыгъэхэм ащыщ, такыкь 1423-рэ ешлэгъу уахътэ ил, лэгоо 87-рэ дидзагъ. Командэр кыгъэлъэшынэу щэгугъых илъэс 20 зыныбжъ Елизавета Суздальцевам, «Черноморочки» зыфилоуэм хэтыгъ, командэ шъхъалэм пае лэгоо 31-рэ дидзагъ, 91-р ятлонэрэ командэм пай. Суперлигэм зыкыщигъэлъэгъонымкйэ Мыекьуапэ амалхэр щигъотыщтых. Ящэнэрэу командэм кы-хэхъагъэр «Уфа-Алисэм» щешлэ-щтыгъэ София Гогия. Софие икомандэкйэ ипэрытхэм ащыщыгъ, иешлэгъу такыкь уахътэ дыхэтхэм анахыбагъ — 1509-рэ. Зэкйэхэми илъэс палъэ илэу зэзэгъыныгъэм адыклэтхэгъэх. Ешлэгъухэр лоныгъом аублэщтых.

Зэхъышагъэр ыкйи кыдэзыгъэкырэр:
АР-м лъэпкь лэфхэмкйэ, лэкыб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэпкьэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмкйэ ыкйи кьэбар жьугъэм иамалхэмкйэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекьуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кьаихырэр А4-клэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкйэ 5-м емыхъухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахэ цыкылу-нэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкйегъэклогъых.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м
хэутын лэфхэмкйэ, телерадиокъэтын-хэмкйэ ыкйи зэлы-лэсыкйэ амалхэмкйэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыпипэ гъэлорышлэп, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкйэмкйи пчъагъэр
4486
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1190

Хэутыным узыкылтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщыкылтхэгъэхэу уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шъхъалэр
Мэщлэжъо С. А.

Пшъэдэккыжъ зыхырэ секретарыр
Жакйэмыкьо А. З.